

ههولیر: دوو ملیۆن جنۆکی تیدایه !!!

ئاماده کردنی : دئزارحه سەن

دیی (قهلاجۆغان) ده که ویتنه سنووری شاری ههولیر هه و (20) کیلۆمتر له باشووری ههولیر هه و دهوره، ریگا کهی قیرتاو نه کراوه خه لکیکی هه ژارو جوتیاری لیده ژی، (مام سهید مستهفا) ناویک که به پیاو چاکیکی دیاری ناوچه که ناسراوه له بهر هه یوانی ته کهیه کهیه وه له ناو ئاپورای خه لکه که وه دانیشتیوو، ههر که سیك بۆ یه که مجاریش بوایه ریگای بکه وتبایه ئه و ته کهیه یه یه که وسهر ئاماژه ی به جیگا و شوینی سهید مستهفا ده کرد، واته له گه ل هاتنه ناو ته کهیه کهیه وه که سیك ده بینی که سیمما و دانیشن و هه لسو که وتی جیا به له گه ل خه لکه کانی تر بۆیه بۆ میوانی نوی پیویست ناکات پرسیار له بوونی مام سهید بکات.

ته کهیه کهی (300) متری چوار گۆشه ده بی ته نه نا ژووری سه ره وه (8) متر درێژی و (5) متر پانی ده بوو ئه م ژووره ش تاییه ته به و نه خۆش و میوانانه ی که زیاد له رۆژی لای مام سهید ده میننه وه، ژووره کهی تریش له نزیك ده رگای حه وشه که وه دروست کراوه ژووریک درێژی و پانیه کهی (4) به (4) بوو، به لام ژووریک ناسی بوو چ له پرووی نه خشه کهیه وه هه ی پیس و نارپک بوو حه وشه کهشی له ته نه نا داریک درێژی بیهر هچی تری لینه پروابوو ژیر دیواری حه وشه کهش تاییه ته بوو به سووتانی ئه و کاغزه ی مام سهید بۆ نه خۆشه کانی ده نووسی و ده یداته ده ستی خۆیان تا له ژیر دیواره که وه ئاگری تیبه ربه دن، رۆژانی هه بی ته تاییه ته کراوه بۆ سهردانی ئه و نه خۆشانه ی بۆ لای مام سهید مستهفا ده بی نی ده به ها کهس له هه موو چین و توژیکی کۆمه لگا وه دینه سهردانی و له ته کهیه کهیدا له ژیر ئه و دیواره دا رازو نیازی خۆیان که له کاغزه که نووسراوه ده سووتین، ئاپورای خه لکه کهو بی ده نگیان زۆر سه رسامیان کرد بووم وینه یه کی خه ماوی بوو له چاوانی هه موویاندا هه ستم به شه رمیک داریخوا ده کرد هه ستم ده کرد ئه وانه له شوینی کدان خۆشیان نازان بۆ هاتوو نه ته ئیره، له و ته کهیه کهیدا که سیك نه بوو پیکه نی ته نه نا گریانیش هه ستی پی نه ده کرا، ئه وه ی ته قسی سیمای خه لکه کانی زیاتر حه زینتر ترسی نه تر کرد بوو هاوارو قیژه ی ئه و نه خۆشانه بوو که له پرێکا یه کیک ئه یقیژاندو ده بورایه وه یه کیکی تریش ئه یقیژاندو دوورباند هه سته وه له ناو خه لکه کهو ده یان بر د بۆ ئه و ژووره ی لای حه وشه که وه که له سه ره تای هاتنم بۆ ته کهیه که له لام بیوه نه ییبه کی گه ره و زۆر حه زم ده کرد بیینم، بۆ من ئه و مه شه ده انه ئاسانکاریه کی زۆری هه بوو چونکه ئه و شته ی به داویدا ده گه رام و نیازم هه بوو ریپورتاژی له سه ر بکه م بیگومان ئه و جۆره ویتانه بوون.

مام سهید مستهفا له بهر هه یوانی ته کهیه کهو له ناوه راستی ئاپورای خه لکه که وه پشتی به دیواره که وه نووساند بوو له پیشی شه وه میژیک گچکه و چهند قه له میکی سوورو شینی له سه ر بوو له گه ل چهند په ره کاغزه یکی نووسراوو نه نووسراودا له ولایشیه وه توپل توپل زنجیره ی ئه ستوور داندرا بوون، بیگومان ئه و ویتانه ی بهرده م مام سهید و رازو نیازی بی ئاکامی ئه و خه لکه زۆر سه رنجی راکیشام، بۆیه له مام سهید نزیك بووینه وه و چهند پرسیاریکمان له سه ر ژیان و ئه و پیشه یه ی هه یه تی کردوو ئه میش به خۆش حالیه وه به م شیویه وه لامی داینه وه و گوتی : بنه ماله که مان له باب و باپیرانمانه وه سهید بووینه و باپیرم له گوندی (نۆغه لان) ژیا وه وه کو باسی لیوه ده که ن ده لێن ههر که سیك شیت بووایه یان هاربا یه ده یان هینا بۆ لای ئه و بایشم که نه وه ی ئه و و ژنی هینا وه و دوا ی ئه و له گوندی (قهلاجۆغان) دانیشتیوو و به هه مان شیوه ئه میش ناوبانگی سهید حوسینی (قهلاجۆغان) ی ده ر کردوو، منیش که نه وه ی ئه وام خه لک به سهید مستهفا ی (قهلاجۆغان) هاوارم بۆ دینی و خۆشت ده بینی به سه دان خه لک بۆ چاره سه ری نه خۆشییه کانیان که جنۆکه و شه یان ده ستی لیداون دینه لام، ئه وانه ی دینه لامیش له هه موو چینیک کۆمه لدان خوینده وارو نه خوینده وار له هه موو شوپنه کانه وه ش دین هه یه له ئیره وه دیت بۆ لام له سواریا وه له تورکیا وه له باشوور عیراقه وه له موسلمان و مه سیحیش سهردانیم ده که ن له و برا مه سیحیانه ش هه یانه زۆر براده رمن و بهرده وام دینه لام. دیاره ئه و نه خۆشانه ی دینه لام دوو جۆرن جۆریکیان په یوه ندی به ئیمه وه نییه و به لکو ئه و کاری دکتوره کانه وه ده بی بهر

زانستی داوو دەرمانهوه چارهسەر بکریڻ. . وهك كهه نهقلی و لهیادکردن و تیغزو گرانهتاو جهلدهی میشک و راوهستانی خوین و سه‌رئیشه‌و. . هتد، بیگومان نهو نه‌خوشیانه دهی به‌زوترین کات له‌لای دکتورهی تاییهت چارهسەر بکریڻ. جوره‌که‌ی تریشیان دهی بۆ چارهسەر کدنیان بیته‌ی لای شیخه‌کان و مه‌لاکان و سه‌یده‌کان، نهو نه‌خوشیانه‌ی که‌دینه‌ی لای ئیمه‌ش وهك وه‌سواسی و هیستریا و کیسه‌ کۆمه‌لایه‌تیته‌ی و ئابورییه‌وه که‌توشیانویه سه‌رداغمان ده‌که‌ن، ئیمه‌ش له‌به‌رامبه‌ر نه‌وه‌دا بو نهو که‌سانه‌ی کیسه‌ی کۆمه‌لایه‌تیان هه‌یه واده‌که‌ین کیسه‌کانیان به‌تووویژ له‌گه‌ل خویندا چارهسەر بکه‌ن، نه‌وانه‌یش که‌نه‌خوشی هیستریا و که‌تابه‌و شیئیان هه‌یه داویان لیده‌که‌ین رووداو و حاله‌ته‌کانیان که‌توشیان بووه له‌زاری خوینده‌وه بگپ‌نه‌وه ئیمه‌ش قسه‌کانی نهو نه‌و ناوانه‌ی له‌سه‌ر زاری نه‌خوشه‌که‌وه دهرده‌چن دهنوسین و ئینجا کاغه‌زه‌که ده‌دینه‌ ده‌ستی و پی‌ی ده‌لین برۆ له‌ژیر نه‌و دیواره‌دا بیستوووتین، بیگومان نه‌گه‌ر نه‌خوشه‌که‌ش به‌ناسانی قسه‌ی بۆ نه‌کردین نه‌وه لیدان به‌کار ده‌هیتین تاییه‌ته‌وه سه‌ره‌خوو قسه‌ بکات، نه‌و لیدانه‌ش هه‌چ ئازاریک به‌جه‌سته‌ی مرۆفه‌که ناگه‌یه‌نی چونکه ئیمه له‌جنۆکه‌که ده‌دین نه‌ک له‌خودی جه‌سته‌ی ئینسانه‌که‌وه، دیاره به‌و شیویه‌ی کار له‌جنۆکه‌که ده‌که‌ین له‌گیانی نه‌و مرۆفه‌ نه‌خوشه‌ بجیته‌ دهره‌وه بۆ نه‌وه‌ دکتوره‌کان هه‌ر بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ کاره‌با له‌بۆ نه‌خوشی شیئ و نه‌خوشیه‌ میشکیه‌کان به‌کار ده‌هیتین. .

هه‌لبه‌ته‌ ده‌بوا له‌و شوینه‌دا زۆر هه‌یمن و له‌سه‌ر خوینی چونکه نه‌وانه‌ی له‌ته‌کیه‌که‌دا دانیشتبووون زۆربه‌یان له‌حاله‌تیکی نااسایی دهروو‌نیدان و نه‌گه‌ر مرۆفه‌ نه‌خوشیش نه‌بی نه‌وه له‌و شوینه‌دا هه‌ست به‌زه‌مب و ترسیکی زۆر ده‌کات، بۆیه زۆر هه‌ولمدا ترس له‌سه‌ر خۆم نه‌هه‌یلم و هه‌ستیش به‌زه‌مب نه‌که‌م نه‌وه‌ی راستی بی‌ کات هه‌بوو پی‌ده‌که‌نیم و کاتیش هه‌بوو سه‌رسام ده‌بووم به‌دیار دیمه‌نه‌کانه‌وه‌وه ده‌مگوت ده‌بی نه‌یته‌ی له‌چیدایی نه‌و خه‌لکه‌ زۆر سه‌ردانی ئیره‌ ده‌که‌ن ئایا چۆن مام سه‌ید مسته‌فا سه‌لیقه‌ی نه‌وه‌ی هه‌یه له‌گه‌ل نه‌و خه‌لکه‌دا مامه‌له‌ بکات و بی‌تاقه‌تیشی پیوه‌ دیار نه‌بی وه‌کو خوشی ده‌لی جار هه‌یه له‌کاترمیر (2) ی شه‌ودا له‌چله‌ی زستاندا له‌ده‌رگایانداوه‌و به‌توره‌یه‌وه و تومه‌ کاکه‌ خو ئیره‌ عیاده‌ی دکتور نیه‌ به‌نیوه‌ی شه‌وی زستانه‌ دین ئه‌مانیش له‌تاو ئازاری نه‌خوشه‌کانیان پی‌م ده‌لین به‌لی عیاده‌ی دکتوره‌ ده‌ی دهرگا بکه‌ره‌وه. . برۆا بکه‌ سه‌رباری نه‌و هه‌موو نا‌ره‌حه‌تیسه‌

هه‌یشتا به‌کاره‌که‌م مورتاحم، به‌لام ئیستا به‌خه‌لکه‌که‌م راگه‌یاندوه‌وه که‌رژانی هه‌ینی بیته‌ لام چونکه‌ روژه‌کانی تر به‌کارو کاسی خه‌ریکم دیاره‌ خوشت ده‌زانی و بیستووته‌ که‌پاره‌ له‌که‌س وه‌رناگرم و باری ئابوری خۆم زۆر باشه‌و به‌ره‌نج و شانی خۆم پاره‌ په‌یدا ده‌که‌م. .

بیگومان نه‌و زۆره‌و بچوکه‌ی که‌هه‌ر له‌سه‌ره‌تای هاتمدا بۆ ته‌کیه‌که‌ لام ببوه مه‌راق و حه‌زم ده‌کرد له‌نزیکه‌وه سه‌یری ناوه‌وه بکه‌م، نه‌وه‌بوو تیچاویکم به‌زۆره‌که‌دا کردو بینیم گه‌نجیکی ته‌مه‌ن (20) سالانه‌ راکشاه‌وه قاچیکی به‌زنجیریکه‌وه هه‌ل‌واسرابوو به‌و زنجیره‌ی که‌ بۆ سزادانی نه‌خوشه‌کانی مام سه‌ید مسته‌فا به‌کاری ده‌هیتا، نه‌و دیمه‌نم لا زۆر سه‌یر بوو بۆیه لیبی نزیک که‌وتمه‌وه‌وه پرسیری نه‌وه‌م لیکرد بۆ ناوها قاچت به‌سه‌زاوه‌ته‌وه نه‌میش دوا‌ی نه‌وه‌ی ئاشنا بوو به‌وه‌ی من روژنامه‌نووسم و هاتومه‌شت له‌سه‌ر نه‌و دیاره‌یه‌ بنووسم یه‌که‌وسه‌ر پی‌که‌نی و سه‌ری با‌دا نه‌میش به‌راستی زۆر سه‌یرم پی‌ی هات و لیم پرسی به‌چی پی‌ده‌که‌نی وتی به‌وه پی‌ده‌که‌نم که‌من ساغ و سه‌لامه‌تم و به‌ناوی نه‌خوش منیان هه‌تاوه‌ته‌وه ئیره‌، نه‌وانه‌ زۆر سه‌یرن باب و براکام واده‌زانن من شیئ بویمه‌و (جنۆکه‌) ده‌ستی لیوه‌شان‌دیمه‌ دووباره‌ پرسیارمان لیکردوه‌وه باشه‌ نه‌گه‌ر تو شیئ نیت نه‌ی بۆ لی‌ره‌یت و یان بۆچی به‌شیئ ناوت دهرچوه‌وه؟! نه‌میش له‌وه‌لامدا گوتی من حه‌ز له‌که‌چیک ده‌که‌م هه‌ر جارێک ماله‌وه‌مان له‌گه‌لیدا یم بینن نه‌وا براکام لیم ده‌دنه‌ن، منیش بۆ نه‌وه‌ی لیم نه‌دنه‌ن و وازم لیه‌یتن به‌و شیویه‌ی ده‌مبینی خۆم شیئ ده‌که‌م و هاوار ده‌که‌م و ده‌بووریمه‌وه ماله‌وه‌شمان که‌نه‌و حاله‌ته‌م لیده‌بینن ئیدی وازم لیده‌هیتن و چیت لیم ناده‌ن، بۆیه (به‌پیکه‌نینه‌وه)

ئىستا لەناو خىزانە كەمان بەشىت ناسراوم و زۆرجارائىش دەم هەينە ئىرە يان دەمبەن بۆ چاك و لاى شىخ و مەلاى تر مىش بە گەريانده كەوم و بەو شىو هەيش خۆم شىت دەكەم .

ئەم رووداوە گومان و پرسىارىكى زۆرى لا دروست كردم و لەخۆم پرسى ناخۆ دەبى ئەو كچانەى لاى مام سەيدىش هەمان سىنارىيان ئەبى و بەلام ئەمان كچن و واباويشە لەكۆمەلگای ئىمەدا كچان ترسىندراون و شەرمىشن، بىگومان دواى ئو قسانەى ئەو گەنجە گومانم لەهەموو ئەو كچ و كورانه پەيدا كرد كە لەبەردەمى مام سەيد دانىشتىون، بروام وابوو هەموويان هەمان دەردى ئەو كورەيان هەيه بەلام لەبەر زۆر هۆى كۆمەلايەتى و ئەخلاقى دەيشارنەوو دەرى نابرن، بۆيه دەمپرسى ناخۆ دەبى چ نەپتەك لەو هەدا هەبى كە ئەو شۆپانە بوونەتە هەوارگەيك بۆ ئەو دلانەى كە دەيانەوى حەزو ئارەزوو كانيان لىيەو هەلپىژن؟! هەلبەتە رووبەرۆوى ئەو پرسىارەمان ئاراستەى مام سەيد كرد كە نايابوچى ئەو كور و كچانە بۆ ئەو نەخۆشە زانايەيان سەردانت دەكەن؟! مام سەيد مستەفا وتى ديارە زۆرىك لەو كور و كچانە تووشيان بەتوشى داوى خۆشەويستى بوو وەكو ناشكراشە لەكۆمەلگای ئىمەدا ئەو كارە خراپەو پەسند نەكراو بۆيه سەرتەنجام هەردوو دلەكان لەيه كترى دوور دەخەنەو بۆ لەدوارجار كيشەو چەندان نەخۆشى دەروونى و كۆمەلايەتى و ئەخلاقى لىدەكەوتەو، بۆ نمونە خۆم پيشتر نابەلام ئەو ماوەيه كە قەناعەتم بەو هەناو كە هەر كور و كچىك دلخوازى يەكتر بوون و يەكترىيان خۆشويست ئەو دەبى ئەو دوو دلە بۆ يەكترىن چونكە پچراندنى مەرامى دوو دل دواجار دەبته هۆى تىكدانى خىزان و كۆمەل مرؤفایەتى بەگشتى، دووبارە دەلیم ئىستا قەناعەتم بەو هەناو كە نايابى رىگا لەو كەسانە بگىردىریت كە دلخوازى يەكترن چونكە ئەوانە بۆ يەك بن باشترە نەك دواى شوو كتردن و ژنەپان هەردوولا ئىدى مالى هەردوولايان ويران بى .

(كامەران مەلود) يەكێك بوو لەو نەخۆشانەى لەنزىك مام سەيدەو دانىشتبوو خەرىكى قسە كردن بوو لەگەلدا ئىمەش پرسىارى ئەو هەمان لىكرد كە لەكەيهو توشى ئەو حالەتە بوو؟! لەو لاملدا گوتى چوار رۆژ پيش ژنەپانم وام لىهاتوو، ئەو كاتە خەونم بىنى لەخەو كەمدا كچىك هاتەلام و وتى ئەگەر ئەو ژنە بهىنى ئەوا وازت لىناهيتم و ئازارت دەدەم، بەراستى ئەو خەونم زۆر ترسناك بوو ئەو شەو زۆر ترسام و ئىدى لەو رۆژەو هەست بەدلتهنگىه كى زۆر دەكەم و ئەو ژنەى هەناومە بەهيج شىو هەيك دلیم بۆى ناچى و حەزىش ناكەم بچمە مالهو من بۆخۆم ئەو ژنەم خۆشەويست كە دىتە خەوم ئەوم زۆر خۆشەويست بەلام لەبەر چەند هۆيك بۆيه كتر نەبووین .

(ئاوات مەعروف) تەمەن 18 سالن بەو شىو هە باسى لەدەردەكەى خۆى بۆ كردين، ماوەى پىنج سالە شووم كردوو، سەرەتا مالهو هەمان بەزۆر بەشوو ياندام ئىتر لەو رۆژەو، هەستەم بەسەر ئىشەيه كى زۆر دەكەم و دلیم بەتوندى لىدەدات و خواردن و خەوم زۆر كەمبوو، تازەش چارم نەماو هەر دەبى لەگەل ئەو پياو هەدا بژىم كە بەزۆر داوميانە پىنى چونكە مندالیم لىي هەيه، خۆ ناشكرى خۆم بەتەلاقدان بەم چونكە جىابوونەو شتى زۆر باش نى، بۆيه هاتوومەتە لاى مام سەيد تا بەدوعا نوشتە كانى وا بكات پەيوەندى ژن و مېردايەتى نەخۆشەكەم چارەسەر بى .

بەهەر حال دواى تەواو بوونى سەردانە كەمان لەگوندى (قەلاچۆغان) لاى مام سەيد مستەفامان بەجىهتشت لەشارى (هەولير) چووينە سەردانى كەسىكى تر بەناوى (ع. س. ر) كە ئەمىش وەك باقى پياو ئايىنە كانى ترى كوردستان كارى جنۆكە دەر كردن و دوعا خویندن و چارەسەر كردنى ئايىنەى تر كەو هەك شىفا بەكارى دەهينى بۆ ئەو نەخۆشانەى سەردانى دەكەن .

سەرەتا بەو پرسىارە بەرپىژ (ع. س. ر) مان دواند كە چۆن دەستى بەو كارە كردوو هەندەرە كانى كىيوينە؟! ئەمىش لەو لاملدا گوتى: من هەر لەمندا لىمەو لەگەل مامۆستايانى ئايىنى و شىخ و سەيداندا هەلسوو كەوتم كردوو ئەو حالەتەنەم زۆر بىنيو لىيان، بەحوكمى ئەو هەى باب و باپىرئانمان شىخ بووينو پەيوەندى ئايىنى لەناو خىزانە كەماندا پتەو بوو كە گەرەش بووم هەلمدا بەدواى سەرچاكوەى پترو راستەقینەدا بگەرىم لەبارەى جنۆكەو شەپتان و ژيان و شۆپى هەلسوكەوتى جنۆكەكان تا

لهبارهبانهوه زانیاری باشترم دهستبکهوی، لهو ماوهیهدا هندی کتیی زانیانی وهک ماموستا (وهحید عبدالسهلام بالهیی و شیخ عهوز لهمیسرو عهبدوخالق عهتار و. . هتد) ئهوانه زۆریک سهراوهو کتیی تر چوونه ههوینی زانیاریهکام لهمهز زۆریک جنۆکهو شهیتان و کاریگهرییان بهسهز مرۆقهکانهوه، ههلبهته ئه کتیبانهی کهئیستا باسم لیوه کردن هی سهزدهمی ئیستا بوون بهلام کتییی تری کۆنیش هه ن لهو بارهیهوه کهسوودم لیوهزگرتوونه وک ئیبن قهیم و ئیبن تهقیمیهو ئیمامی ئهحمه د و. . هتد. کهزۆریکیان لهئیمامی ئهحمه دی کوری حهنبهل دهپرسن، دیاره کورهکهی ئه پرسیاره دهکات و دهلی (بابه) تائفهیهک لهموعتهزیله ئینکاری (مهس) ی جنۆکه دهکهن لهسهز مرۆقا ئیا بۆچوون و قسهی تۆ لهو بارهیهوه بۆ ئهوان چیه؟! ئهمش گوتی کورم قسهی لهوه زیاتر چیبیی کهجنۆکهکان و قسه لهسهز زاری نهخۆشهکان دهکات بهدهمی ئهوهوه قسه دهکات، ههلبهته ئه ئهونهیهی ئیمامی ئهحمه د بهلگهیهکی نهقلیههک ئهقلی، دیاره لهو حالهتهدا چ ئینکار کردنهکهی و چ ئیسات کردنهکهی زۆر ههلهگهزێ کهقسهی لهبارهیهوه بکریت.

بیگومان ئیمه لهو قسانهدابووین کچیکی تهمن 22 سالانه هاته زوورهوه دیاربوو بهنیازی چارهسهز کردنی گرفته دهروونیهکانی هاتوو سهزدانی (ع. س. ر) کچهکه بههیمنی باسی لهوه کرد لهوهتهی براکهی چۆته ههندهران ئه توشی ئهو حالهته بووه دیار بوو کهچهکه ههز لهقسهکانیدا دیاربوو لهحالتهیکی شلهزاوی دهروونیدا دهژی، دیاربوو خهفتهیکی زۆر خواردوو بۆیه ماموستا (ع س ر) بهشیوهیهکی راستهوخۆ پیی گوت تۆ نهخۆشی (مهس) ی جنۆکهت نیهو بهلکو توشی (جهلهیهکی خهفیف بووت لهدهمارهکانی میشکت) کهپیددهگوتی (عهسهبی حهوتهم) ئهو دهمارهت توشی شلهلهلیکی سووک هاتوو، بیگومان ئیمهش لهگهله بینهی ئهو روداوه یهکهوسهز پرسیاری ئهوهمان لیکرد ئیا ئهوانهی دینهلات له چ چین و توژیکی کۆمهلهن و وهئا یا ههموویان نهخۆشی (مهس) ی جنۆکهیان ههیه؟! ئهمش وتی : ئهوانهی سهزدانی من دهکهن لهههموو چین و توژیکی کۆمهلهن، خویندهوارو نهخویندهوار ژنان و پیاوان ههتا کاکهیی و ئیزیدی و مهسیحیش هاتوونهته لام تا چارهسهزی نهخۆیهکانیان بۆ بکهم، لهمهز پرسیاری دووهمیش دهلیم زۆریهی ئهوانهی دینه لام (مهس) ی جنۆکهیان نیه دهتوام بلیم (85٪) یان تهنها نهخۆشی دلتهنگی و دهروونی و سهزئیشهو وهسواسییان ههیهو وا دهزانن جۆنکه دهستی لیوهشانده، دیاره ئیمه چارهسهزیشان بۆ ئهو نهخۆشیه دهروونی و وهسیواسیهش ههیه بۆ ئهونه قورئانیان بهسهزدا دهخوینن و مهعنهویاتیان بهرز دهکینهوه وه ئامۆزگاریان دهکهن زیاتر پابهندی ئایینی ئیسلام بن تا لهو حالهته دهروونیه زگاریان بی.

لهراستیدا ئهوهی کهجنۆکه چۆته ناو لهشی ئهوه دیاردهکانی دیارن یان ئهوهته سیحری لیکراوه یان ترساوه چونکه جنۆکه بهو دوو جۆره دینه ناو لهشی مرۆقا، ئیمهش بۆ ئهو دوو حالهته بهشیوهیهکی بهرنامه دارپژراو قورئانیان لهسهز دهخوینن و یان ئهوهتا بهناسانی جنۆکهکه دهچینه دهروه یان ئهوهته جنۆکه (ماریده) و (کافره) و دهیهوی جهستهو گیانی نهخۆشهکه بهجیههلی، بیگومان لهو حالهتهدا ئیمه چهنه ریگابهکمان ههیه بۆ دهز کردنی جنۆکهکه ریگای یهکهمی وهکو باسم لیوه کرد قورئان خوینده، ریگای دووهمیش قسه لهگهله کردیهتی لهسهز زمانی نهخۆشهکهوه، دیاره جنۆکهکه قسه لهسهز زاری ئهو دهکات ئهوجا بهههز زمانیک بی عهزهبی فارسی تورکی کوردی ئینگلیزی. . هتد.

ئونهی ئهو نهخۆشانهو لایهکه بهزمانی عهزهبی و فارسی و تورکی. . هتد قسهیانکردوو لهکاتیکدا نهخۆشهکه لهزمانی کوردی هیچ زمانیکی تر نازانی، ئیمه قسه لهگهله جنۆکهکه دهکهن و دهلین بۆ هاتوووته ناو جهستهو گیانی ئهو مرۆقه موسلمانهوه وهبۆچی نارۆیت گهز بهریگای دووهم جنۆکهکه جهستهی نهخۆشهکه جیههلا ئهوه باشه ئهگینا نازاری دهدهین واته بهریگای لیدانهوه دهمانهوی جنۆکهکه ههه بهقسه بهینین ههه لهگیان و جهستهیس نهخۆشهکه دوور بکهوینتهوه، دیاره ئهو نازارهش بۆ جهستهی نهخۆشهکه نیه بهلکو جهستهی نهخۆشهکه هیهچ نازاریک نابیی بهلکو جنۆکهکه نازار دهخواو لهتاو نازارو ترسی لهناوچوونی قسه لهسهز زاری نهخۆشهکه دهکات، ههز لهمیانهی دانیشتنهکهماندا پرسیاریکی ترمان کرد، ئاخۆ

دهتواندری جنۆكه ببیندری و کاری پیگیری؟! بۆ نمونه (فرانسوا میتزان) سەرۆك كۆماری پێشوی فهره نسا له دوایین کتیبیدا به ناو (یاده وهریه کام) له به شیکیدا ئاماژه به وه ده کات که چۆن کاری له سهر جنۆکه و شهیتان کردوو بۆ چهندان کاری سیاسی و سیخوری و نهی، یان که سیکی وهك سەرۆك قهزافی له کاتی رزگار بوونیدا له وهه وهله تیرۆریستییهی کرایه سهری ئاماژهی به وه داوه که زووتر جنۆکه کانی ئاگاداری ئه وه یان کردۆته وه که کاریکی ئه وه ها بۆ سهر ئه وه بهرپوهیه له وه لامدا بهرپز (ع س ر) گوتی: دیاره جنۆکه به کارهینان و کاریکردنیا له لایه ن ساحبانه وه به کاریکی ئاسایی ده زانم، بۆ نمونه له ورژانه دا له ته له فریونی (ئه وه زه بی) چاویکه وتنیکیان له گه ل ساحبریکی ناوداری دنیا دا کرد که ئه میش ئاماژه ی به وه داوه که فرانسوا میتزان چهندان جنۆکه ی هه بووه هه تا ته ریه ی به کار هینانه که شی باسکرد که چۆن لیژانه کاری به جنۆکه کردوو بۆ کاروباری تایه تی و ده وه ته که ی وهك جاسوسی و سیاسی. هتد به لام ئه وه ش مانای ئه وه نیه جنۆکه له توانیدا هه بی هه موو شتیك بکاو ده سه لاتی ره های هه بی به لکو به پچه وانه وه ده سه لاتی جنۆکه و شهیتانه کان له لایه ن خودای گه وره وه دیاری کراوه، کاتیکیش جنۆکه ده چینه ناو جهسته ی ئینسانه وه بیگومان دیاره ئه وه ئینسانه زوعیفیکی هه یه واته یان ترسنۆکه یان زانیاری نیه و بی هیزه یان نه خۆشی ده روونی هه یه، هه لبه ته ئه م هۆکارانه یاریده ده ی جنۆکه کانه تا ده ستی خۆیان له مرۆقه کان بوه شین، به لام که سیك نه ترس و به هیزو زانیاری له باره یانه وه هه بی قهت ناتوانی جنۆکه نازاری پیگه یه نی به لام ئیستا به داخه وه له کۆمه لگای ئیمه دا نه خۆشیه کانی ئه عساب و ترس و وه سواسی و که ئابه و هیستریا و شیزوفرینیا. هتد بووینه بۆیه ئه م دیارده یه زۆر زۆر بووه له ناوماندا.

بۆ زیاتر ئاشنا بوونمان به ژیان و دنیای جنۆکه چهند پرسیاریکی کورتمان ناراسته ی بهرپز (ع س ر) کرد ئه میش به کورتی وه لامی داینه وه.

*قهت جنۆکهت بینوه؟

— نه خیر چونکه جنۆکه نابیندری.

*مادام نابیندری ئه ی چۆن کاری بی ده کری؟

— نالییم ههر نابیندری به لکو له شیوه وه وینه ی راسته قینه ی خۆی ده رناکه وی به س سیفه تی ته شه کولی هه یه ده چینه سهر وینه ی ئاژه لان وهك سه گ و پشيله.

*ته نه ئه وه ئاژه لان یان شتی تریش؟

— به لئێ ته نه ئه پشيله و سه گ ئه مانیش ده بی رهنگیان ره شبی.

*ته ی بۆچی له سه رده می پیغه مبه ردا به وینه ی ئینسان ده رکه وتوو که ناوی سوراقی کوری مالک بووه؟!

— ئه مه یان جنۆکه نه بووه به لکو شهیتان بووه؟!

*دیاره ئیستا تۆ له به ره ی شهردای له گه ل جنۆکه کان؟

— وه لئلا من شه رمانه گه یاندوو له گه ل جنۆکه کان به س خه لک دینه لام و واقیعه که به سه رم سه پاوه.

*کاتیک ئه وه جنۆکه کانه له جهسته ی ئه وه خه لکه ده رده که یه هه ست به بوونیان ده که یه ت؟

— نه خیر هیچ هه ستیان پیناکه م، برۆا بکه وا ده زانم ههر خواش داینه ناو.

له پاشان سه ردانی بهرپز (دکتۆر عه دنان عه بدولوه اب شاکر) مان کرد دکتۆری پسپۆر له نه خۆشیه کانی ئه عساب و ده روونی، ئه میش به سوپاسه وه وه لامی پرسیاره کانی داینه وه گوتی:

زۆریك نه خۆشی به هۆی تووشبوونیا به نه خۆشیه کانی ئه عساب و ده روونیه وه سه ردانی ئیمه ده که ن، ئیمه ش ئه وه دوو حاله ته به پی رینماییه زانسته یان چاره سه ر ده که ین بۆ نه خۆشی ئه عساب کاره ب به کار ده هین که به جیهازی ره جه ی کاره بابی

وهك لهم دهقهدا هاتوو (دهسه لاتی خۆمتان پێدهدهم كه شهیتانه كان ده ربكه و بهرامبهر هه موو هیژه شهراویه كان بوهست، ههروهها گهوره مان مهسیح دهلی (شهیتانم دی وهکو بروسك له ناسمان كهوته خواره وه روخسه تی له خودا وهرگرت كه له بیژینگان بدات و نهمیش هیژینگان دهدهمی كه نهو نه توانی بهر کریتان بکات) بویه کاتی باسی جنۆکهو شهیتان ده کهین ئه وه مانای ئه وه بیه که هه ندی شت له کهوندا ههیه کهری پێدراوه مرۆف تاقییان بکاته وه، بهلام به کارهییانی هه ندی ریگا وهك دهجهل و شهعهزه له لایهن مرۆفه وه بیگومان بیگومان ئه وانه شتی زۆر خراپن .

لیهردا ده کری مرۆف تووشی ئه و رۆحه خراپانه بیته و دهسکری ئه و نهخوشیهش هه ر حاله تیکی ناسایی بیته و په یوه ندی به دهست وه شانندی جنۆکه وه نه بی له مرۆفه که وه، بهلام هه ندی نهخوشی دهروونی له ناو کۆمه لگادا هه یه مه رج نییه هه ر له جنۆکه وه بی به لکو له وانه یه بو هه ر هۆکاریکی تری وه کو نالۆزیه کانی ناو کۆمه لگا و چ سیاسی چ نابووری چ کیشه کۆمه لایه تییه کانه وه بیته بویه ناتوانن ئه و کیشانه و نهخوشیه دهروونیه کان بو جنۆکهو شهیتانه کان بگه رپێنه وه .

به ریژ مه تران یه عقوب شیر له وه لامی پرسیاریکماندا له باره ی ئه و فیلمانه وه که ترسینه رن و وینه ی جنۆکهو تۆقینه ریان تییدا یه که ئاشکرایه زۆریه ی ئه و وینه ترسینه رانهش له شوینه ئایینه کان نشانده ده ری و هك که نیسه و شوینی ئاینی تر؟!

نهمش وتی : ئیمه ده بی بزاین که وا کی نهم جو ره فیلمانه ده رده هیته بیگومان مه بهستی سه ره کی لهم جو ره فیلمانه ئه وه یه که روه خساری ئایین بشیوین و واش له ئایین بکه ن که بیته به هۆیه ک بو زۆربوونی نهخوشیه دهروونیه کان نهم جو ره که سانهش مه بهستیانه تهغنه له ئایین بدهن بهلام ئایین هیچ کاتیک نه بوته مایه ی مه ترسی ته گه ر له ئایندا جو ره شیوازیک هه بی بو ترسانندی خه لک وه کو سزادان له جه هه نهم ئه و مه بهستی له وه دا ئه وه نیه که مرۆف به ترسیته به لکو مه بهستی ئه وه یه که مرۆف تیبه گه یه نی که وا خراپه خراپه ی لیده بیته وه مرۆف له سه ره تا وه بو خیر دروستکرا وه، بیگومان چه کی ئایینیش هه رگیز چه کیکی ماددی نه بو وه به لکو چه کیکی رۆحانی بو وه ریتمای مرۆف ده کا که له ریگی چاکه لانه دات که ته مهش ویست و خواستی خودایه بویه شیوازی هه موو پیغه مبه ره کان له ئایینه کاند ته نه ها ئه وه بو وه که وا بکات مرۆف له خراپه لابه دات .

dlzar20@yahoo.com

تیبینی کوردستان نیت:

مه رج نیه ئه م نووسینه له گه ل بیر و بوچونی نه ته وایه تیماندا بیته، که بوچونه (کوردستان نیت) ه، بهلام به هۆی بر و بوغمان به نازادی ده برپێنه وه، بلا ویده کهینه وه. له گه ل ریژ و خو شه ویستیماندا بو پارێزه رانی بیری نه ته وایه تی و خه باتکارانی ئه م ریگه یه.

ئهم تیبینه له ژێر هه موو نووسینیکدا ده نووسریت 2003-1-15